

§9.2 Redoxreacties (1)

Het voorspellen van redoxreacties met behulp van standaard elektrodepotentialen

In tabel 48 is ook een kolom opgenomen met zogenaamde standaard elektrodepotentialen, uitgedrukt in volt.

De getalwaarden hiervan kun je gebruiken als maat voor de sterkte van oxidatoren en reductoren.

Voor U_0 van oxidatoren geldt dat een hoge waarde van U_0 overeenkomt met een grote oxidatorsterkte.

Een grote reductorsterkte daarentegen correspondeert met een lage waarde van U_0 .

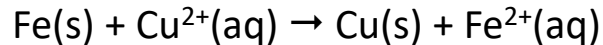

§9.2 Redoxreacties (2)

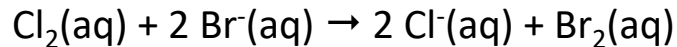

Hoe groter U_0 , hoe sterker de oxidator is en hoe zwakker zijn bijbehorende reductor.

Voorbeeld

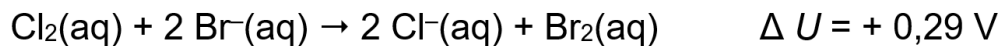
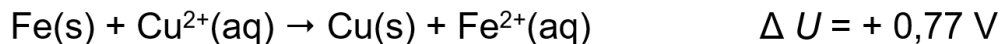

(aan een CuSO_4 -oplossing werd staalwol toegevoegd; de staalwol werd rood gekleurd door afzetting van een laagje Cu)

(aan een kleurloze KBr-oplossing is chloorwater toegevoegd; de oplossing kleurde bruin)

De standaard elektrodepotentialen van de redoxkoppels zijn:

§9.2 Redoxreacties (3)

Het blijkt dat een aflopende reactie optreedt als het verschil tussen de betreffende elektrodepotentialen, ΔU_0 , groter is dan 0,3 V.

De volgende vuistregel blijkt te gelden voor elke combinatie van een oxidator en een reductor:

- de reactie is aflopend als $U_0(\text{ox1}, \text{red1}) > U_0(\text{ox2}, \text{red2})$,
in de praktijk moet het verschil $\Delta U \geq 0,3 \text{ V}$ zijn;
- de reactie verloopt niet als $U_0(\text{ox1}, \text{red1}) < U_0(\text{ox2}, \text{red2})$,
in de praktijk moet het verschil $\Delta U \leq -0,3 \text{ V}$ zijn;
- er stelt zich een evenwicht in als $-0,3 \text{ V} \leq \Delta U \leq 0,3 \text{ V}$.

Let erop dat je bij deze methode altijd de halfreactie van de oxidator bovenaan zet.

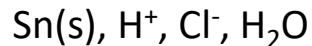
§9.2 Redoxreacties (4)

Voorbeeld

Geef met behulp van halfreacties de vergelijking voor de redoxreactie die optreedt wanneer tin wordt overgoten met 1,0 M zoutzuur

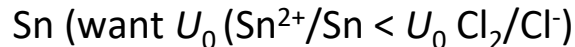
1 Inventarisatie deeltjes:

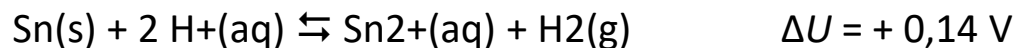
2 Zoek de sterkste ox:

3 Zoek de sterkste red:

4 Schrijf de halfreacties met V_0 waarden op:

5 Ga na of de redoxreactie aflopend, een evenwicht is of niet verloopt

Er stelt zich een evenwicht in, omdat $- 0,3 \text{ V} \leq \Delta U \leq 0,3 \text{ V}$

§9.2 Redoxreacties (4)

Nog een paar opmerkingen

H₂O kan zowel optreden als ox en red

ox: in neutraal of basisch milieu): $2 \text{H}_2\text{O} + 2 \text{e}^- \rightleftharpoons \text{H}_2 + 2 \text{OH}^-$

red: $2 \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{O}_2 + 4 \text{H}^+ + 4 \text{e}^-$

Verdund salpeterzuur: $\text{NO}_3^- + 4 \text{H}^+ + 3 \text{e}^- \rightleftharpoons \text{NO} + 2 \text{H}_2\text{O}$

Geconcentreerd salpeterzuur: $\text{NO}_3^- + 2 \text{H}^+ + \text{e}^- \rightleftharpoons \text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O}$

Negeer $\text{NO}_3^- + \text{H}_2\text{O} + 2 \text{e}^- \rightleftharpoons \text{NO}_2^- + 2 \text{OH}^-$

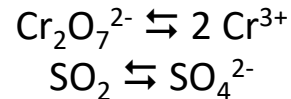
§9.2 Redoxreacties (5)

Het opstellen van redoxreacties

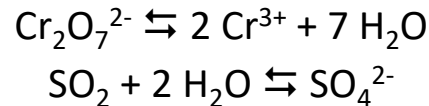
Voorbeeld

Wanneer zwaveldioxide in een met azijnzuur aangezuurde oplossing van kaliumdichromaat ($K_2Cr_2O_7$) wordt geleid, verandert de kleur van de oplossing van oranje – veroorzaakt door de dichromaat-ionen – in groen, de kleur van chroom(III)ionen. Tevens kunnen na de reactie in de oplossing sulfaat-ionen worden aangetoond.

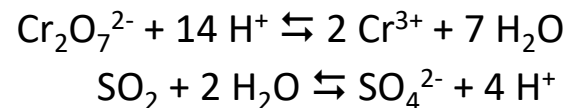
1 Stel de *redoxkoppels* op en zorg dat het aantal atomen van elk element, met uitzondering van waterstof- en zuurstofatomen, links en rechts even groot is.

2 Maak de *zuurstofbalans* kloppend met H_2O

3a Maak de *waterstofbalans* kloppend met H^+

(3b Voeg in *neutraal en basisch* milieu aan beide kanten evenveel OH^- toe als er H^+ in de vergelijkingen staan: de aanwezige $H^+ + OH^- \rightarrow H_2O$)

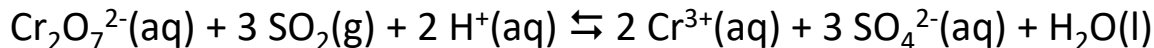
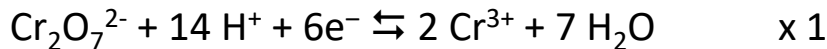
§9.2 Redoxreacties (6)

---

4 Vul de ontbrekende *ladingen* aan met e^-

5 *Vermenigvuldig de coëfficiënten* zodanig dat het aantal opgenomen elektronen gelijk is aan het aantal afgestane elektronen en tel tenslotte beide halreacties op. Vermeld ook de toestanden.

Stel de volgende halfreacties op:

- 1 De omzetting van ClO_3^- in Cl_2 in een zure oplossing
- 2 De omzetting van CrO_4^{2-} in $\text{Cr}(\text{OH})_3$ in een neutrale oplossing
- 3 De omzetting H_2BO_3^- in B in een neutrale oplossing
- 4 De omzetting Ga in H_2GaO_3^- in een basische oplossing
- 5 De omzetting Sb_2O_3 in Sb_2O_5 in een zure oplossing
- 6 De omzetting H_5IO_6 in IO_3^- in een zure oplossing
- 7 De omzetting van FeO_4^- in Fe^{3+} in een zure oplossing
- 8 De omzetting van WO_3 in W_2O_5 in neutrale oplossing.